

Et voilà!

Verhalen uit de Dordogne



Asjha van den Akker

Et Voilà!

Verhalen uit de Dordogne

Auteur: Asjha van den Akker  
Omslagontwerp: Hugo de Boo  
Foto auteur: Mireille Muller  
ISBN: 9789402176704  
©2018 Asjha van den Akker

Voor Ed



## Voorwoord

We hadden nooit het idee om in Frankrijk een huis te kopen. We deden het toch, in 2012. We hadden niet verwacht dat het leven daar, tussen ‘onze’ dorpingen, zo leuk zou zijn. Het is zelfs meer dan dat, het heeft ons verrijkt. En we hadden nooit gedacht dat dit alles zou leiden tot een boek. Tenminste, ik niet.

Asjha, mijn vrouw, was niet echt een fan van Frankrijk. Ze vond Spanje spannender en de Fransen ingewikkeld. Dat laatste is waar. Maar ze zijn ook hartelijk, koesteren tradities, kunnen briljant lekker koken en maken nog briljantere wijn. Het waren stuk voor stuk overtuigende argumenten voor Asjha om anders naar Frankrijk te kijken, om te zien hoe mooi het land en de mensen zijn.

In ons Franse huis staat de deur altijd open voor vrienden en familie, vanaf het begin kwamen zij dan ook in grote getale logeren. Stuk voor stuk waren ze verrast dat ze in de grootste en mooiste kamer van het huis mochten logeren.

‘Waarom verhuur je die kamer niet?’, vroeg de ene vriendin.

‘Waarom beginnen jullie eigenlijk niet een *chambre d’hôte*?’, opperde een andere.

Je raadt het al: we hadden nooit gedacht dat we een *chambre d’hôte* zouden beginnen, maar we deden het toch, in 2014.

Het was Asjha’s idee om blogs te gaan schrijven over het wel en wee van de *chambre d’hôte* (die heet trouwens Le Sympa). Maar dat idee werd al snel ingeruild voor iets veel beters: schrijven over de dorpsbewoners en het dorpsleven, over rituelen en andere dingen die haar opvielen en bijbleven. De manier waarop ze dat heeft gedaan, maakt me trots.

En nu zijn al deze blogs, vanaf 2014, in *Et voilà!* chronologisch bijeengebracht.

Niet iedereen die we in Campagnac-lès-Quercy mochten begroeten, is nog onder ons. *Et voilà!* is daarom ook voor Rick en Anne, vrienden die zich bij ons thuis voelden en nu ergens zijn waar hij voor eeuwig ganzenlever kan eten en zij witte wijn kan drinken. Ze zitten in ons hart en worden gemist.

Ed, de man van Asjha

## Vive La France!

Frankrijk is mijn grote liefde. Maar Spanje was mijn eerste. Ik deed er twee keer een talencursus en werd er één keer verliefd op de docent. Ik dronk er liters *tinto de verano*, rode wijn met citroenlimonade, en ik at er ontelbare tapas. Ik lifte met een vriendin duizenden kilometers kris kras door het land – geloof me: op de achterbank leer je echt Spaans spreken – zat bij een stierengevecht en klapte mee bij ieder flamenco optreden.

Thuis luisterde ik naar Spaanse muziek en ging naar Spaanse restaurants, dat laatste meer voor de gezelligheid dan voor het eten. En: ik ging op flamenco. Zonder veel talent maar met in Spanje op maat gemaakte flamencoschoenen stampte ik enthousiast de pees in mijn rechtersvoet kapot. De schoenen bleken toch iets te klein op maat gemaakt.

Spanje raakte op de achtergrond. Want liefdes komen en gaan, zo gaat dat in het leven. Net zo goed dat ik nu geen verkering meer met Appie van der Z. zou willen hebben. Toen ik 15 jaar was kon ik me echt niets romantischer voorstellen dan samen met Appie zijn krantenwijk lopen en shaggies roken.

Tijden veranderen, godzijdank.

In 2010 gingen we op vakantie in Frankrijk. Omdat Ed dat zo graag wilde. Omdat hij Frankrijk geweldig vindt en daar al heel vaak was geweest. Ik vond alleen Parijs te doen. Maar ik liet me overhalen en ging mee naar het land van de ‘arrogante kikkervreters’ die geen woord Engels spreken en altijd chagrijnig zijn tegen toeristen.

We maakten een rondje door Frankrijk, bezochten steden en dorpjes, sliepen bij Fransen thuis, reden langs kilometers lavendel en zonnebloemen, bezochten

kastelen, veel winkels en nog veel meer restaurants, genoten van lunch en diner en van rood, rosé en wit.

Toen was ik om. Want de Fransen bleken stuk voor stuk heel aardig te zijn, het eten en de wijn fantastisch, de natuur ongelooflijk en de taal, de muziek en de huizen prachtig. En omdat je soms gewoon moet doen wat goed voelt, kochten we in 2012 de oude kruidenierswinkel in het dorp Campagnac-lès-Quercy.

Nu voel ik me een begenadigd mens. Ik heb nog jaren Franse muziek, boeken en films in te halen. Nog kilometers kust te verkennen, nog heel veel steden en dorpen te ontdekken. Ik moet de taal nog onder de knie zien te krijgen. Alle restaurants uit de Michelinids nog proberen.

Ik ben rustig begonnen met de wijnen en de restaurants bij ons in de streek en de markten en de dorpsfeesten uit de omgeving. Al dat moois hebben we de afgelopen jaren gelukkig al met veel vrienden en familie kunnen delen. En nu is het de beurt aan de gasten van onze *chambre d'hôte* om ook te genieten van de omgeving, het huis, de kamer en de kookkunsten van Ed. En van de tuin, lekker met een boek en een glas wijn in de hangmat. Of zonder boek.

Frankrijk. Ik werd er verliefd op en ben er heel snel van gaan houden. Eigenlijk net zoals met Ed. Want je weet wanneer het goed zit. Dat voel je.

## Zullen we een huis in Frankrijk kopen?

Met het kopen van mijn eerste huis in Amsterdam wist ik precies wat ik wilde: een leuke etage met een balkon op het zuiden, beslist een ligbad en het liefst buiten het centrum (want te duur). Verder had ik geen wensen.

Uiteindelijk kocht ik een benedenwoning midden in het centrum met douche en een patio op het oosten. Want het is waar, zegt de dochter van een makelaar: al klopt het op papier als een zwerende vinger, je weet pas echt wat je zoekt als je ergens binnenkomt.

Na het huisje in de Jordaan wilden Ed en ik samen een huis kopen en wisten we precies wat we zochten: hij een grote keuken met kookeiland, ik een slaapkamer met openslaande deuren naar een tuin. Uiteindelijk kochten we een huis met een smalle keuken zonder kookeiland en een slaapkamer met een openslaand raam. We hebben er jaren met veel liefde en plezier gewoond.

Daarna begon het avontuur 'Zullen we een huis in Frankrijk kopen?'. We wisten precies wat we wilden: een vrijstaande boerderij met een grote schuur die we konden verbouwen tot een *gîte* of een *chambre d'hôte* met een aantal kamers. Op maximaal acht uur rijden van Amsterdam.

Jongens, jongens, wat hebben we veel vrijstaande boerderijen met grote en kleine schuren bezichtigd. Eén specifieke boerderij, op een plek waar volgens de routeplanner sowieso de wereld ophield, sprak ons erg aan. Daar wilden we de dag na de bezichtiging nog een keer zonder makelaar gaan kijken.

'Was het nou bij deze boom naar links?', vroeg Ed.

'Nee, het was ergens met van die struiken aan de rechterkant', zei ik.

Nooit meer teruggevonden. Nee, dat was geen aanrader als we daar ooit gasten wilden ontvangen.

Oh ja, had ik al gezegd dat Ed weleens een paar lampen had opgehangen en dat mijn doe-het-zelf ervaring vooral bestond uit het kijken naar klus-programma's? En dat we tijdens onze zoektocht in elk dorp waar we kwamen, om te lunchen of even een glas wijn te drinken, Ed met iedereen aan de praat raakte? Toch wel leuk dat contact, maar dat wordt lastig met burens die zo'n drie kilometer verderop wonen. Oh ja, en wat bleek? We zochten in een departement waar het eigenlijk altijd regent.

Ed vond een huis op internet, in de Dordogne, een streek waar we allebei nog nooit waren geweest. Het leek een beetje op ons huis in Amsterdam: ook een oud winkelpand met een grote tuin. Op de foto's zag het er leuk uit, we konden alleen niet zien of er een eetkamer was. En waar die dan wel was. Enne, het was ook geen boerderij. En ook geen acht uur rijden.

Op een mooie dag in februari vertrokken we voor een bezichtiging en onderweg begon het te sneeuwen. Op de radio hadden ze het over de ergste sneeuwval in Frankrijk sinds jaren. Het laatste stuk zijn we met onze kleine Fiat 500 schuivend en slippend met vijf kilometer per uur over landweggetjes heen en weer gegleden om uiteindelijk in Campagnac-lès-Quercy te arriveren.

We belden onze Nederlandse makelaar dat we er waren maar hij wilde afhaken, het was te glad om bij hem de heuvel af te rijden.

'Hallo, wij hebben 1100 kilometer gegleden en gereden, wil je nou een huis verkopen of niet?'

Blijkbaar wel, want hij pakte zijn auto en parkeerde die al glijdend in een berg sneeuw op het weiland van zijn buurman. Gelukkig had zijn broer wel een auto met sneeuwkettingen en die wilde hem wel brengen. M. de makelaar (inmiddels een goede

vriend) deed de deur van het huis open. Ed en ik liepen richting de keuken en stonden in wat nu onze eetkamer is. We zagen de openslaande deuren naar het terras en keken elkaar aan. Toen wisten we het. Dit was het. Dit wordt het. Dit is het. En dat alles zonder dat we de rest van het huis hadden gezien.

E., de broer van M., heeft gedurende de hele bezichtiging fluitend door de dik besneeuwde tuin gewandeld. Ook hij zag dat het goed was.



## Madame Vinette

Ons Franse huis werd vroeger bewoond door het gezin Vinette. *Monsieur* en *madame* Vinette kochten het huis in de jaren '60 en stichtten er hun gezin. *Monsieur* runde de *épicerie*. Hij verkocht er allerhande producten; meel, kruiden, soda, touw en zeep, maar ook pillen en poedertjes voor de boeren uit de omgeving die koeien met hoofdpijn of schapen met keelklachten hadden.

Aan de balken in de winkel hingen producten die *monsieur* Vinette zo voor het grijpen moest hebben, de haken zaten er nog toen we het huis kochten.

*Madame* Vinette verkocht vanachter een kleine houten toonbank sigaretten. Ze kregen in dit huis vijf kinderen. De huiskamer van de familie was vanwege de winkel op de eerste verdieping bij de houtkachel en in de drie slaapkamers sliepen zeven mensen.

*Monsieur* Vinette had een passie: de tuin. Hij legde bloemenperken aan in de buurt van het terras en zorgde voor een gevarieerd aanbod van bloemen, struiken en bomen in de rest van de grote tuin. Goudenregen, heesters, hazelaars, kamperfoelie, trompetbloemen en een trompetboom. Pruimenbomen, appelbomen en perenbomen, een pruikenboom en een krulwilg. Elk vrij uurtje was hij in de tuin te vinden en die was door zijn groene vingers *toujours impeccable*.

Toen de kinderen het huis hadden verlaten, *monsieur* Vinette was overleden en *madame* Vinette er alleen woonde, bleef de oudste zoon de tuin onderhouden zoals zijn vader dat ook al die jaren gedaan had. Ook toen *madame* Vinette bij haar oudste dochter ging wonen, bleef de oudste zoon trouw ieder seizoen de tuin onder handen nemen.

Bij de aankoop van het huis maakten we pas bij de notaris kennis met *madame* Vinette. Een frêle, stille, ietwat streng ogende, oudere dame. Haar oudste zoon en dochter deden het woord, de oude dame zelf zat er wat afwezig bij. Om de koop en verkoop te vieren nodigde de familie ons uit om even iets te drinken in het restaurant van Campagnac-lès-Quercy. Ook daar ontdooide de oude dame niet. Ze leek eerder wat moe. Ed vroeg haar of ze nog een laatste keer het huis wilde zien. *Non*. Echt niet, nu kon het nog? *Non*. Laten we er dan allemaal even naar toe gaan. Dat was wel goed.

*Madame* Vinette stapte over de drempel, liep in een rechte streep naar de eetkamer en van daaruit het terras op. Op het uiterste puntje van het terras keek ze om zich heen de tuin in. Haar dochter en zoon lieten haar even begaan.

Toen ik naar haar toe liep zag ik dat de tranen over haar wangen stroomden. Plotseling werd me veel duidelijk. In het huis hadden we nog wat persoonlijke dingen gevonden: een spiegel, een kapstokje, een vaas, een verdwaalde foto. Alsof er iemand met weinig interesse ingepakt had en snel vertrokken was. Het huis deed *madame* Vinette niet zoveel, maar de tuin, in de tuin zat de ziel van haar man. En die miste ze. En daar moest ze nu weer afscheid van nemen.

## Onderweg

Ooit werkte ik bij het televisieprogramma De Vakantieman met wijlen Frits Bom en van hem leerde ik de belangrijkste les die er is over vakantie: neem een paar dagen vrij voordat je op vakantie gaat.

Hij heeft gelijk. Het doet niet veel voor je gemoed om op vrijdagmiddag alles uit je handen te laten kletteren, je koffer vol te proppen en nog diezelfde avond in de auto of het vliegtuig te stappen. Neem een weekend, een dag of tenminste een ochtend vrij en slaap uit, koop nog een flesje zonnebrand, leg alles klaar en pak dan je koffer in. Dan kun je genieten van je vertrek naar je vakantieadres.

Voor ons is de rit naar de Dordogne onze voorvakantie. Ook al zou ik er soms het liefst met een vingerknip willen zijn, de uren met z'n tweetjes in de auto zijn heerlijk.

Door de vele ritten op en neer weten we precies hoe we ons 1100 kilometer lang moeten vermaken. Ik kan inmiddels een aardig potje Franse klassiekers (fonetisch) meezingen want speciaal voor deze gelegenheid hebben we Franse muziek op cd's gebrand. Ook radiozender Nostalgie met *les plus grandes chansons* is een uitkomst: urenlang oude hits met weinig gebabbel en als ze wat zeggen is het dat ze straks dies-cóoo gaan draaien (het blijven wel Fransen, hè?).

Bij de Action hebben we voor een habbekrats woordenboeken aangeschaft. Ieder verkeersbord dat we passeren waar een tekst op staat die ons niks zegt - oké, die mij niks zegt - zoek ik op. *Mille étangs*, wat zijn *étangs*? Aha, vijvers dus. We kochten daar ook voor pak-'m-beet een euro een talencursus Frans op cd, ingesproken door een oude heks. Als we een uurtje

in moordend tempo afgeblaft willen worden door het strenge kreng zetten we die op. De strekking van de cursus is trouwens niet *très sympa*: ik kan straks in vloeiend Frans zeggen dat een louche type met een doorzichtige smoes mijn handtas van de achterbank gestolen heeft bij de grensovergang.

Luisterboeken zijn trouwens ook geweldig. Dankzij een kinderboek over Frankrijk weten we nu dat *monsieur* Poubelle in Parijs woonde en zich zo ergerde aan vuilnis op straat dat hij de prullenbak bedacht. En dat *le croissant* eigenlijk uit Oostenrijk komt.

Thrillers zijn helemaal het einde, Ed en ik hebben zelfs wel eens 50 kilometer extra gereden omdat we midden in de ontknoping zaten. Die thrillers laten de tijd voorbij vliegen maar soms kan een beetje kennis bijspijkeren ook geen kwaad. Vraag Ed gerust naar Socrates...

Maar het allerleukste is natuurlijk elkaars gezelschap. Samen lekker plannen en lijstjes maken. Hardop meezingen. Genieten van het uitzicht en van de zon die steeds feller begint te schijnen. Lekker slap ouwehoeren of het - voor de discussie - even totaal niet met elkaar eens zijn. Een beetje bladeren in de Michelinids om misschien toch even de weg af te gaan en ergens te lunchen? Hoe dan ook, tijdens deze voorvakanties genieten we vooral van het idee dat we straks weer in Campagnac-lès-Quercy zijn.

Oh, en mijn eigen Frits-Bom-wijze-les is: neem een na-vakantie. De autorit naar huis is namelijk een prima manier om de we-zijn-weer-terug-depressie heel zachtjes aan te laten komen.

## Le Facebook

De Fransen zijn wat betreft hun taal heel erg *straight*: Frans is Frans. In Nederland, Engeland, Duitsland, Denemarken en Italië zeggen ze computer als ze een computer bedoelen. In Spanje gooien ze er een olé-sausje over heen en zeggen ze *computadora*. In Frankrijk zeggen ze *ordinateur*.

In de meeste dorpjes bij ons in de buurt, waar de oorspronkelijke bewoners wat ouder zijn, staat een *ordinateur* niet in de top 10 van de eerste levensbehoeften: dat zijn natuurlijk eend, rood, wit, rosé, kaas, truffel, brood, croissants, walnoten en ganzenlever. Geen *ordinateur*, dus ook geen Facebook om uren op rond te hangen. Maar hoe weet iedereen dan waar wat te beleven valt? Waar een *marché aux puces* (vlooiemarkt) is, hoe laat het schapenfeest in Besse begint en of er donderdag óf vrijdag *moules-frites* in Saint Laurent la Vallée is?

Onze eerste zomer in Campagnac-lès-Quercy zagen we vanuit de tuin regelmatig auto's stoppen aan de rand van het dorp. Altijd op dezelfde plek. De auto's bleven er met draaiende motor staan en reden dan weer weg. Huh? De weg kwijt? Illegale dump van het een of ander? In de struiken piesen? Even met iemand uit het dorp kletsen? Wel gek, altijd op dezelfde plek. Nee, niets van dat alles. We kwamen er achter dat daar een houten bord stond. Een bord met allerlei flyers, klein, groot, geprint en gedrukt, in kleur of zwart-wit. Met alles wat er de komende tijd in de buurt te doen is. *Le Facebook* van de omgeving.

Als je niet zo'n bord in de buurt hebt dan weten de flyers je op een andere manier te vinden. Namelijk onder je ruitenwisser. Ga naar een supermarkt en als je een uur later terugkomt zit er voor een hele week

aan activiteiten onder je ruitenwisper. Bij elke supermarkt trakteren ze weer op andere flyers. Dat levert een mooie geografische verscheidenheid op. Sommige activiteiten zijn twee dorpen verderop, andere weer wat langer rijden. Maar hé, je bent op vakantie en zo kom je nog eens ergens.

Zo hebben Ed en ik, altijd wel op zoek naar 'iets', al menig charmant, fotogeniek, anders-nooit-gevonden-dorpje bezocht voor een brocante of een dorpsfeest. De tienjarige dochter van mijn beste vriendin maakt goede sier in de klas met haar stoere cowgirl-jack met echte konijnenstaartjes van een euro. Ze is overigens in de veronderstelling dat het nep-konijn is en dat houden we zo.

Ook de restaurants die flyers uitdelen verdienen een bezoek. Hier geen iens.nl dus ga er naar toe en laat je verrassen want qua eten kan je je hier eigenlijk nergens een buil aan vallen. Verlaat de gebaande paden en sla dat stille weggetje in, want daar maak je kennis met een menukaart en mensen waar je nog jarenlang over opschept bij vrienden en familie.

En omdat je al die zelf gevonden marktjes en restaurants nergens kan *liken* blijft het ook jouw ontdekking. Ook wel eens lekker. Toch?

## Le supermarché

Omdat Ed altijd (erg lekker) kookt, doet hij de inkopen voor het eten. Hij gaat naar de groenteboer en visboer, bakker en slager en ik doe de rest. Ik koop bloemen, tandpasta, een cadeautje voor iemand en haal iets voor bij de borrel. De leuke dingen. Een paar jaar geleden woonden we in Amsterdam om de hoek van de Albert Cuypmarkt. Op zaterdag ging Ed naar links en ik naar rechts de markt op en zagen we elkaar thuis weer. In Frankrijk doen we samen boodschappen.

Ik ben dol op *le supermarché* waar werkelijk alles onder één dak te vinden is. Het maakt me niet uit welke we bezoeken, als 'ie maar groot is. En eigenlijk is onze routine niet zo anders dan in Nederland. Ed gaat naar links en ik naar rechts. Allebei met een missie.

Jaren geleden was ik met mijn beste vriendin in een *supermarché* in de Languedoc. Haar geheime minnaar (want bezet) had haar gevraagd om doucheschuim van Tahiti mee te nemen: vanillegeur. Het spul kostte geen drol, dus kochten we allebei een voordeelpak en daarna was ik ook fan. In Frankrijk douchen we met allerlei exotische varianten. Vriendin C. is er ook dol op: voor haar moeten we altijd de kokosvariant mee naar Nederland nemen.

Eén van de vier broers van Ed, die regelmatig bij ons in Frankrijk klust, is net zo dol op koken als Ed. Voor hem nemen we de drieliterfles olie van Tramier mee. En voor een andere *gourmand* slepen we met regelmaat blikken met *confit de canard* mee naar huis.

Al mijn zwangere vriendinnen hebben Sophie *le giraffe* gekregen. Het is een beroemd piepspeeltje dat al ruim 50 jaar in het supermarktassortiment zit. Sophie heeft al bij miljoenen baby's in Frankrijk in de